

Сидун Т.П.

студентка,

Науковий керівник: Ющишина Л.О.

кандидат економічних наук, доцент,

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

ЗНАЧЕННЯ КОНТРОЛІНГУ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Перехід до ринкової економіки вимагає нових підходів до управління, що включають економічні та ринкові критерії ефективності здатні підвищувати вимоги до гнучкості систем управління, перед керівником постає завдання недопущення кризових явищ на підприємстві, а в разі їх виникнення – вихід з мінімальними втратами. Тому застосування системи контролінгу в управлінні підприємством є засобом ефективного внутрішнього контролю діяльності.

Актуальність теми полягає у тому, що у сучасних умовах ефективно управління підприємством вимагає створення такої інформаційної системи, яка забезпечує якісні, надійні та своєчасні дані для прийняття рішень. А це все призводить підвищення ролі контролінгу як складової системи управління підприємством.

Метою дослідження є вивчення значення контролінгу в управлінні підприємством.

Вивчення контролінгу займались багато вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема Є. Ананькіна, Й. Вебера, А. Дайле, С. Данилочкіна, А. Карминського, Х.-Ю. Купера, М. Лукаевича, Є. Майера, Р. Манна, С. Петренко, М. Пушкаря, Т. Рейхмана, Л. Сухаревої, С. Фалько та ін.

Науково-технічний прогрес і динаміка зовнішнього середовища змушують сучасні підприємства перетворюватися в усе більш складні системи. Для забезпечення керованості таких систем необхідні нові методи, що відповідають складності зовнішнього й внутрішнього середовищ підприємств. Новим словом у керуванні стала поява контролінгу як функціонально відособленого напрямку економічної роботи на підприємстві, пов'язаного з реалізацією фінансово-економічної функції, що коментує, у менеджменті, що забезпечує прийняття оперативних і стратегічних управлінських рішень [5, с. 117].

Контролінг (від англ. to control – контролювати, керувати, регулювати) – функціонально відокремлений напрям економічної роботи на підприємстві, пов'язаний з реалізацією фінансово-економічної функції в менеджменті для прийняття оперативних та стратегічних управлінських рішень. Він орієнтований на майбутній розвиток підприємства чи регіону в цілому. Іншими словами, контролінг – це система спостереження та вивчення поведінки внутрішнього

економічного механізму конкретного підприємства і розробки шляхів для досягнення поставленої мети. Вона базується на основі багатьох економічних дисциплін і функцій управління, що здійснюються на підприємстві [1, с. 566].

Основною метою контролінгу в умовах підприємства є формування у менеджерів сучасних вимог з концептуальних основ управління підприємством на базі інтегрування та спрямування діяльності різних служб та підрозділів підприємств на досягнення оперативних і стратегічних цілей [5, с. 121].

Контролінг є принципово новою концепцією в управлінні підприємством, яка здатна забезпечити підтримку внутрішнього балансу економіки підприємства й ефективного його розвитку шляхом формування об'єктивної інформації про витрати та доходи, що дає змогу приймати оптимальні управлінські рішення. Він забезпечує прогностичний результат діяльності й ефективний зворотній зв'язок, переводить управління підприємством на новий рівень, інтегруючи та спрямовуючи діяльність різних служб і підрозділів підприємства на досягнення найважливіших завдань [4].

При впровадженні контролінгу на підприємстві утворюється служба контролінгу. Її слід формувати із певної кількості працюючих, що визначається обсягом вхідної і вихідної інформації для управління.

Служба контролінгу повинна забезпечити:

- контроль витрат підприємства як основний об'єкт управління в системі контролінгу;
- організацію функціонування на підприємстві центрів фінансової відповідальності;
- впровадження системи стандарт-кост і директ-костінг;
- постійне проведення аналізу витрат виробництва;
- розробку заходів і підготовку управлінських рішень спрямованих на покращення підприємницької діяльності [3, с. 25].

Служба контролінгу сама не приймає управлінських рішень, а тільки забезпечує інформацію та дає оцінку і поради щодо ухвалення рішень.

Особливістю впровадження служби контролінгу є штабна організація управління, тобто безпосереднє підпорядкування керівництву підприємства. Впровадження відділу контролінгу має проходити поступово з чітким визначенням цілей, послідовності та важливості кожного з етапів. Саме поетапне впровадження елементів системи контролінгу дозволить подолати психологічний бар'єр без значних витрат, а також отримувати мінімальні вигоди, тим самим розкриваючи переваги контролінгу. На початковому етапі процесу впровадження і адаптації достатнім буде включення до складу контролінгової служби

3-4 співробітників, наділених відповідними посадовими обов'язками [2, с. 171-172].

Основними завданнями контролінгу в системі управління підприємством є:

- створення системи раннього попередження і реагування на недоліки в управлінні поточними контролінговими заходами;

- ведення обліку здійснених контролінгових заходів та їх результатів;

- оцінка впровадження у систему управління досягнень науки та техніки, передового досвіду, прогресивних форм і методів контролінгу;

- створення надійної системи прогнозування зміни фінансових процедур і можливості появи у зв'язку з цим нових видів фінансових порушень [1, с. 24].

Отже, контролінг відіграє дуже важливу роль в системі управління підприємством, будучи одним із найсучасніших і ефективних систем керування підприємством, є відособленою системою, економічна сутність якої полягає в динамічному процесі перетворення та інтеграції існуючих методів обліку, аналізу, планування, контролю і координації в єдину систему отримання, оброблення інформації для прийняття на її основі управлінських рішень, а точніше в систему управління підприємством, орієнтовану на досягнення всіх завдань, що постають перед підприємством.

Список використаних джерел:

1. Загородній А. Г. Фінансовий словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк, Т.С. Смовженко. – 4-те вид., випр. та доп. – К. : Знання, КОО ; Л. : Вид-во Львів. банк. ін-ту НБУ. – 566 с.

2. Мельник Т. М. Вдосконалення фінансового менеджменту підприємства на основі впровадження системи контролінгу // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 3. – С. 170–179.

3. Стефаненко М. М. Використання контролінгу в системі управління підприємством // Економіка та держава. – 2007. – № 2. – С. 24–26.

4. Управління організацією / Под ред. А. Г. Поршнева. – М, 2001.

5. Цигилик І. І., Мозіль О. І., Кірдякіна Н. В. Контролінг в системі управління // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – № 3. – С. 117–123.